

Határtalan Útinapló 2019. május 17.- május 22.

1. nap.

Hajnali 5 órai indulással, frissen és a várakozás izgalmával indultunk útnak az iskola elől. Menet közben János bácsi, az ezredes beszélt a román szokásokról és törvényekről, és megállapodtunk a szabályokban. Utána átismételtük a mai útvonalat, és a leendő látnivalókat.

10 órára értünk a **határra**. Addigra már gyönyörű napsütés és kellemes 16 fokos meleg tette még élvezetesebbé az utazást.

A határon való félórás várakozás után a felelősök: Kinga, Szonja, Haász Fanni **mesélt** útközben **Nagyszalonta** történetéről.

Utána **Ezredes** érdekességekkel egészítette ki a prezentációt **Arany János** életéről, és azt is megtudhattuk, hogy itt egy vállalkozó bölényeket tenyésztett ki, amiről azt hitték már, hogy kihaltak. Szerencsénkre sokat láthattuk is, ezeket az indiános filmekből ismert állatokat.

Szalontán már minden felirat románul látható, a betelepítések miatt már a lakosság 80 % román, annak ellenére, hogy ilyen közel található a határhoz.

A város központján áthaladva szemben láthattuk a **Csonka tornyot**, amelyet több művében meg is említett a híres költőnk.

Nagyváradhoz közeledve – amit Kisbudapestnek is neveztek- Kommandinger Gergő, Piszter Ákos és Bekfi Gergő olvasta be a nagyváradai beszámolójukat. A várost átszelve láttuk a.

Kiszállás után a katolikus **székesegyházba** mentünk.

A Nagyvárad Katolikus székesegyház előtti csoportkép után megtekintettük a csodás építmény barokk belső terét. A templom falai vörös kararai és a fehér vaskói márványból készültek, melynek díszítései **arany festéssel** és barokk stílusú szobrokkal, festményekkel gyönyörködtettek bennünket.

Az ezredes vezetése mellett egy perces áhítatban gondoltunk a szeretteinkre ebben a különleges környezetben.

A templom előtti **szent László szobornál** újabb csoportkép készült, majd **négy gyermek** megkoszorúzta a szobrot.

A főtéren álló Nagy László bronzszoborról különleges legenda szól, mi szerint a szobor bronzlova akkorát nyerített, hogy a török eltakarodott a vár alól. Ezt a szobrot sajnos nem láttuk.

A koszorúzás után az utca túloldalán lévő **kanonoksort** néztük meg, ahol a leendő papnövedékek egykori lakásait találhattuk. Ott tudhatták meg a gyerekek, hogy Ady Endrét egy cikke miatt három napi fogházbüntetésre és pénzbírságra ítélték, melyet az egyre gazdagodó papok ellen írt.

A **várban** éppen a modern idők egyik ételfesztiválja rombolta a régi idők hangulatát, de a négy kirakott páncél és a falak méretvétele- melyről kiderült, hogy Györgyi néni sem tudja átölelve átérni- adott egy kis élményt.

A buszba visszaszállva a Királyhágó felé vettünk az irányt. A mesés látképet nyújtó kilátón 20 percet pihentünk, és fényképezkedtünk, ami után 2 órás úttal értük el **Kolozsvárt**. Az út alatt mesés hegyek között követtük a Sebes-Körös fodros, kis vízesésekkel tarkított vonalát egészen a forrásáig, Körösfőig. De nem sokáig maradtunk csillogó víz kísérete nélkül, a Bánfi, majd a Szamos kigyózott az út mellett.

Háromnegyed ötkor Kolozsvárba beérve, hatalmas forgalomban araszolva a nyolcadikosok adták elő a város érdekességeiről való tudnivalókat. (Horváth Dorina, Somogyi Tamara, és Farkas Csabi) Itt már felhős, mégis meleg idő várt ránk, így jóleső örömmel szálltunk ki a buszból, hogy megtekinthessünk Mátyás királyunk szobrát és szülőházát, és más érdekességeket.

Románia második legnagyobb városához méltóan forgalmas, és színes várost találtunk. A Mátyás teret, mai nevén Egyesülés terét jártuk körbe. A **Mátyás szülőháza** előtt készítettünk egy **csoporképet**, és a **Mátyás- szobrot** tekintettük meg.

A szoborcsoport sok jelképet rejt magában. A király, a maga elé helyezett keresztbe tett karddal jelzi a győztes vezért, ahova két kőhíd vezet fel. A hidak a támogatottságot jelentik az előttük álló vezérekkel. Magyar Balázs fővezér és Kinizsi Pál balról, jobbról Szapolyai nádor és Báthory István erdélyi fejedelem.

Érdekes, hogy a fejedelem nincs páncélban, ő a kultúrát képviseli így, bár ott van az oldalán a kard. A zászlók is beszédesek: a magyar zászló áll, míg a török, és az osztrák zászló a földre lóg a legyőzöttséget jelképezve.

Mi is tisztelegtünk egy csoportképpel nagy királyunk előtt.

A téren található szent Mihály -templom 76+4 méteres tornyával magasodik Románia templomai fölé. Felújítás miatt csak kívülről tekintettük meg, majd a Farkas utcai református templom előtt némi ismertetőt kaptunk a reformáció időszakáról.

Egy kisebb séta után hat órakor újra buszra szálltunk, hogy egy utolsó nekirugaszkodással a viharzónán át megérkezzünk szállásunkra, Székelyszentkirályra.

Egy Sziklakert nevű panzióba szállásoltak el bennünket, 2-4 ágyas apartmanokba. A hely pazar minőségű, hangulatos, az ablakom alatt patak csörgedez, a vacsora a késői érkezésünk ellenére is, friss, finom volt. Kiváló otthonként fog szolgálni az elkövetkezendő néhány napban.

2. nap.

Egy kiadós svédasztalos reggeli után a Parajdi sóbánya felé vettünk az irányt.

Parajdról való tudnivalókról Hamza Dani, Arató Gergő és Barna Tamás tájékoztatott bennünket.

A sóbányába külön bányabusz vitt le bennünket, s egy kisebb csarnokon kiszállva 252 lépcsőn jutottunk le a hatalmas több részből álló tárnába. Ott szabadon lehetett nézelődni: volt aki azonnal a vásárlások lehetőségét nézte meg, két fiú a kalandpark több útvonalát járta végig, más a játékokat, de volt, aki megtekintette a föld alatti kápolnát és a bányászati múzeumot is.

Egy óra kellemes időtöltés után, ahol többen megjegyezték, hogy jól érzik magukat a friss levegőn, lassan elindultunk. Bár felkészítettek bennünket, hogy lent a bányában hűvös lesz, mégsem éreztem ezt mikor leértem, csak olyan 40 perc után vettem észre, hogy már jól esne egy sapka.

Mire kiértünk, esett az eső, így a Sószorost nem néztük meg, de nagy reményekkel indultunk a Medve – tó felé. A buszon újabb három felkészülő (Steicher Kitti, Csizmár Hanna és Deák Julcsi) ismertette, mit érdemes tudnunk Szovátáról. Ekkor már délután egy óra volt. Itt, akinek volt, elfogyasztotta az ebédjét vagy a kapott lekváros buktát.

Balázs Bálinttól, Bakodi Elődtől és Länger Dávidtól a folytatásban a Medve- tóról hallhattunk, ami egy meleg vízi tó. Útközben találtunk egy Energiajátzóteret, ahol kipróbálhattuk az erőnket, és szabadabban megmozgathattuk a tagjainkat. A csepegő eső kezdetén gyorsan egy csoportképet készítettünk. Mégsem mondtunk le a tó körüli sétáról, kis kitérővel a Piroska- tavat is megnéztük, ami édesvízi tóként békakonzerttel fogadott bennünket. Beszállás után Szegletes Dávid, György Attila és Pajor Kristóf beszélt Korondról. Igen érdekes, hogy a nevének eredete a Korom szóból származik. Nagyon híres a fekete kerámiájáról, amit ha jók az információim, Magyarországon csak Szekszárdon készítenek még egy kerámikus.

Itt kaptunk egy másfél órás szabadidőt, hogy a vásárlási kedvünket is kielégíthessük, és tudjunk ajándékokat választani a hazaiaknak.

A következő úticélunk Farkaslaka volt. Az előadást Szejkefürdőről Szabó Nóra; Orbán Balázsról Iker Tessza; majd Tamási Áronról Szász Lea tartotta. Farkaslaka Tamási Áron szülőfaluja, melynek határában áll a Magyarországon is méltán híres írónk felesége által emeltetett síremlék. A buszból kiszállva elsőnek egy kopjafa elé értünk, a Trianoni emlékműhöz. Egységes talapzata a nagy Magyarországot jelképezi míg a kopjafák a leszakított területeket, a középső kereszt az anyaországot.

Ettől jobbra fordulva találtuk a síremléket. Itt újra koszorúzással tisztelegtünk Tamási Áron emlékének. Természetesen az elmaradhatatlan csoportkép is elkészült szemben a síremléssel, hangosan felolvastuk:

„Törzsében Székely volt. / Fia Hunniának/ Hűséges szolgája / bomlott századának.”

A síremléssel szemben lévő grátinttömb-szobor előtt újból kép készült, melyet egy szobrász testvérpár, Szervácus János és Tibor alkotott, akik Tamási Áron műveinek főszereplőit örökítették meg rajta.

Ezután indultunk a mai utolsó állomásunkra: Szejkefürdőre. A helység melletti dombon felmáztunk a 16 faragott székelykapun át Orbán Balázs sírjához, aki megírta Székelyföld történetét. Minden kapu egy-egy adomány, az utolsót 2018-ban állították. A verőfényes napsütés kellemes holnapi időjárást jósolt,

3. nap.

Meleg, napfényes napra ébredtünk. Várakozással telve szálltunk fel újra a buszra, hogy elinduljunk Segesvár felé. Az út alatt, ahogy tegnap is, János bácsi újra átismételte az előző napi látványosságokat és érdekességeket.

Utána egy kis hangszórót beindítva a Székely-himnuszt, és néhány népdalt gyakoroltunk. A segesvári tudnivalókat Forrai Dorinától, Verőcei Alexandrától és Kőrösi Esztertől hallhattuk. Egyre vidámabb hangulatot varázsoltunk mozgó otthonunkba, amit a verőfényes napsütés is támogatott.

Fehéregyházáról -most is menet közben- Kovács Miklós és Lengyel Zsombor tájékoztatott bennünket.

A Petőfi- emlékműnél koszorúzás és a csoportkép után további érdekességeket tudtunk meg János bácsitól az emlékhely sorsáról, és Györgyi nénitől egy kisebb összefoglalót Petőfi költészetéről, majd egy részletet az Egy gondolat bánt engemet című versből, amiben szinte megjósolta saját halálát.

A vár alá érve, újra kis túrára indultunk.

A várhoz deszkalépcsőkön jutottunk fel, és utána az úgynevezett deáklépcsőn haladtunk tovább 172 lépcsőfokkal, amit a szászok egy faalagúttal láttak el.

Az alagútban egy felirat biztatott falfirkaként bennünket: Na aggódj, minden rendben lesz. Felmásztunk egészen a domb tetejére, ahol a szász református templom és mellette a szász temető állt. Gyönyörű látkép tárult elénk a templom mellett.

Magában a templomban kellemes hívős fogadott és egy ottani idegenvezető mondta el a templom történetét. A templomban más falvak templomaiból kimenekített oltárok, címerek, kelengyeládák- amikben egyébként a templomokban gabonátárolásra használtak. A főhajó elején lévő két oszlopnál szépen megmunkált kőszobrok a négy evangélistát ábrázolták.

Magyar vonatkozása a templomnak, hogy itt választották fejedelemmé II. Rákóczi Györgyöt.

Az Óratoronyhoz pont egy órára értünk, így vártunk néhány percet, hátha elkezd zenélni, és a rajta lévő bábuk, mint egy kakukkos órán majd megmozdulnak. De nem tették.

Az egyik téren láttuk Romulus és Rémus szobrát, ahogy a farkas eteti őket: Róma jelképét.

Ezt majdnem minden nagyvárosban megtalálhatjuk, ez jelzi, hogy a románok a rómaiaktól eredeztetik a népüket.

A székelyudvarhelyi délutáni túra elmaradt, mert megtudtuk, hogy Székelyszentkirályon a mai napon pont egy fesztivált, a Nárcisz-ünnepet tartják.

Oroszhegyen túl, a sártengeren innét, ahol csak a nárcisz terem, volt egy kicsi búcsú. Kalandos, hosszú, köves úton, erdővel, szakadékkal övezve, csak araszolva jutottunk a nárciszmező tisztására. A Hargitával és a fenyvesekkel a háttérben lehetett nárciszt szedni, a tisztáson felállított sátrakban vásári csecsebecséket venni, lángost, kürtös kalácsot enni, iszogatni. A műsorokból táncosokat egyet láttunk, és egy zenész csapatot, amire Csabi ülő koreográfiát rittyentett.

4. nap

A mai első programunk a Székelyszentkirályi Általános iskolába való látogatással indult.

Az iskolát a szállásunktól csupán öt perc sétára találtuk. Kis ajándékokkal felszerelve indultunk útnak a kiadós reggeli után. Az iskola előtt csoportképet készítettünk, majd egy rövid lépcsősor után érkeztük meg a felsősök épületébe.

A hetedikesek örömmel láttak bennünket, egy kisebb bemutatkozás után ismerkedési beszélgetés, majd az ajándékok átadása következett. A bemutatkozásból megtudhattuk, hogy ebben az iskolában több faluból járnak be a gyerekek, az órák 50 percesek, és így több olyan nap van, mikor háromig bent vannak az iskolában. Búcsúzásként a Székely himnuszt énekeltük a helyi gyerekek meglepetésére.

A templom előtti újabb fényképezkedés után indultunk Hargita hegyei felé.

Az út alatt tájékoztatást hallhattunk Kiss Bendegúztól és Pór Matyitól a Madarasi Hargitáról, mely 900 méter magasan emelkedik ki a környezetéből, ami Székelyföld legmagasabb pontja és Székelyvarsádról Nagy Balázstól.

Fátyolos, fülledt idő volt, a tegnapi verőfény még álmosan burkolózott a felhőkbe.

Felkészítettek bennünket, hogy a magas hegyekben már hűvös idő lesz, mindenki hozott magával melegebb ruhát, kabátot.

Ott várt bennünket a traktor, ami kalandos utazásra vitt fel bennünket a hegyekbe a hegycsúcs felé, ami 1801 méter magas. (Majdnem kétszer olyan magas, mint a mi Kékesünk.)

A csúcs közelébe, Ivó buszfordulójában árt bennünket egy traktor. A mögé csatolt szekéren ment a csapat nagyobb része 10 keresztbe helyezett deszkán, 12-en a sofőrökkel pedig egy kis dzsip platóján és az utasterében.

Felérve már igen hideg volt, és erős szél fújt. Aki mégsem hozott kabátot, az megbánta. A kilátás és a panoráma azonban mindent feledtetett, a távoli hegycsúcsok, fenyvesek és néhol még a megmaradt hó fehér foltjai adtak felejthetetlen élményt. A csúcra köves, sáros, izzasztó kaptatón át jutottunk fel. Itt- ott még látható volt hó, és Panni néni meglepetésszerű hógolyós támadásban részesített néhányunkat. A csúcson egy kopjafa és a Turul madár jelezte, hogy felértünk. Még a nap is előbújt üdvözlésünkre egy öt percre.

Néhány fiú a kövekből kis tornyot kezdett építeni, míg a többiek elindultak tovább az emlékhely mögötti kopjamezőre. Olyan volt, mint egy temető, kopjafák, keresztek, jelezték, hogy magyar zarándokhelyként használják a közeli és távoli helyről érkező vándorok ezt a helyet. A faragott kopjafák köré köveket raktak, magyar versek idézeteit faragták rá, jelképek, székely- és magyar zászlók, régi magyar kettős keresztek, magyar szalagok, mind-mind jelezték a hazafiasság érzését.

A buszra felszállva Györgyi néni – aki szemfüles módon talált egy kiírást- felolvasta Hargita legendáját, majd Liliék újra elmondták, mit érdemes tudnunk Székelyudvarhelyről.

Hazafelé indulva sétáltunk egyet Székelyudvarhelyen.

Először a felújított, város dombjára épített katolikus templomot néztük meg, majd a főtéren lévő II. világháborús szobrot. Nem messze tőle egy szoborparkban találtuk magunkat, ahol a fő helyen Csaba királyfi mellszobra, tőle jobbra és balra nagy magyarjainkat ábrázoló mellszobrok sorakoztak. Mindegyiken koszorúk, és nemzeti szín szalagok. Hunyadi János, Bethlen Gábor, Báthory István, Rákóczi Ferenc, Bem apó...csak hogy néhányukat említsem.

5. nap

Utolsó nap hideg 11 fokos esős időre ébredtünk. Úgy tűnik, lehoztuk a szelet a Hargitáról, ami összetereelte a felhőket. A reggeli után átadtuk a szobákat, bepakoltuk a csomagokat a buszba és elindultunk haza felé.

A nagy lendületet hamar megtörte komótos lassúsággal előttünk haladó gulya, melyet régi szokás szerint akkor hajtottak ki a határra. Szerencsére úgy 200 méter után elfordultak egy mellékutcán-

Egy kisebb pihenőidő után negyed 10 körül Ezredes átismételte interaktív módon az előző nap eseményeit, majd megtörtént eseményeket mesélt medvés kalandokról. Utána Déva vára legendáját elevenítettük fel, hisz a következő megállónk a híres vár lesz.

Ez egy meglepetés volt a János bácsitól.

Déva várához három részletben tudtunk a felvonón feljutni.

Rózsa néni hozta a varázsesernyőjét, ami arról nevezetes, hogyha az nála van, sose esik az eső. A varázslat most is működött, gyönyörű napsütésben élvezhettük a kilátást és a váron lévő sétát, pedig egész addig esőben utaztunk.

A tájat és a várost fényképezve láttuk a Marost, a Kenyér-hegyet, és a messziségben a Kárpátok vonulatát. A mi csapatunk külön élő biológia órában is részesült: az egyik lépcsőfordulóban kis rókát láttunk patkányt eszegetni, Kommandinger Gergő egy szarvasbogarat talált, a libegőre várakozva pedig egy siklót és egy gyíkot is láttunk. Ez utóbbi ugyancsak ebédelt, egy legyet evett.

Lent a hegy lábánál a parkolóban a román olimpiai tornaválogatott tiszteletére állított szoboregyüttes áll, ahol két edzőjük kezdte a sort: Károly Béla és felesége Károly Márta, utánuk az olimpia világbajnok és Európabajnok tanítványai, közülük is a legnagyobbak Nadia Comenici, és Szabó Kati.

Ezredesünk nagy büszkeséggel fényképezkedett az edzők előtt, mert Márta néni a testnevelőtanára volt anno.

Aradi emlékműnél leszállva többen egy- egy papírból készült magyar zászlót kaptak, amit az emlékműre tűztek, majd koszorúzással adtunk méltó tiszteletet az elhunyt vértanúknak. A csoportkép előtt egy perces néma vigyázzba állással tisztelegtünk. Bár a városban van egy nagy emlékszobor, de itt maga az obelisz emlékmű méltatlanul félreeső helyen, sportpályákkal körülvéve áll. A buszon Piszter Barna, Muth Dániel, Kacsó Gilbert beszélt nekünk Arad történetéről.

Ez volt kirándulásunk utolsó megállója, így ez után már indultunk végre élményekkel telve otthonról haza.